

Anu Lahtinen

CONAN O'BRIEN AMERIKKALAISESSA TALK SHOW -TRADITIOSSA

¹ Ks. esim. *Late Night with Conan O'Brien*, episodi 2175, ensiesitys NBC 17.1.2006 ja episodi 2182, NBC 27.1.2006.

² *Late Night with Conan O'Brien*, episodi 2175, NBC 17.1.2006 ja episodi 2182, NBC 27.1.2006; "Conan the Impersonator", CNN 31.1.2006.

³ *Charlie Rose*, Thirteen/WNET (PBS) 24.8.2006; Rainisto 2006: 35–38; Lahtinen 2007.

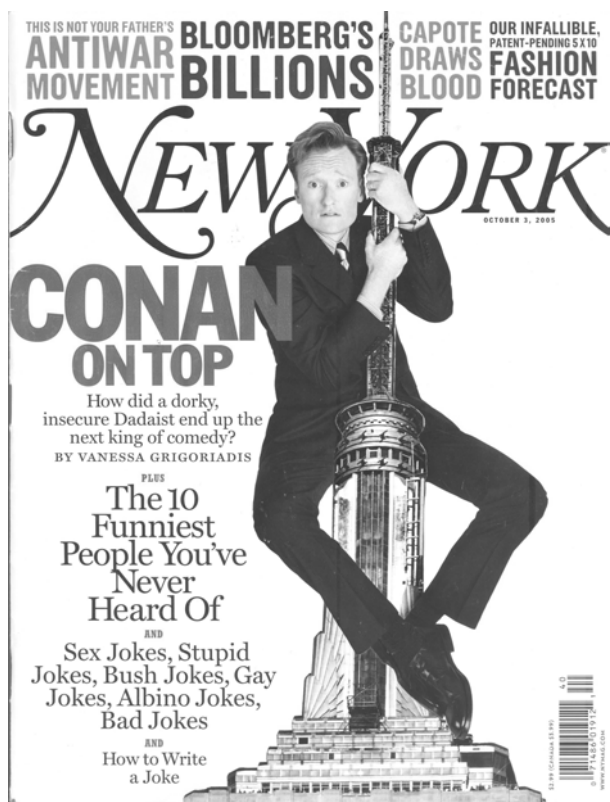
Amerikkalaista talk show'ta voidaan tarkastella ohjelmatuotteena, jossa juontaja on keskeinen tavaramerkki. Miten tämä ohjelmatuote ja juontajaan liittyvät odotukset heijastelevat muuttuvaa ja globalisoituvaa mediaa? Aihetta käsitellään amerikkalaisen Conan O'Brienin juontajahahmon kautta.

Itseironisuudestaan tunnettu, pitkänhuiskea myöhäisillan juontaja Conan Christopher O'Brien (s. 1963) on ollut 2000-luvun suomalaisille televisionkatsojille yksi tutuimpia amerikkalaisen talk show'n nimiä. Tämä johtunee siitä, että O'Brienin myöhäisillan show'ta (*Late Night with Conan O'Brien*, NBC 1993–2009) on esitetty melko laajalevikkisillä suomalaiskanavilla (TVTV! 2000–, SubTV 2001, Sub 2008–). Muilla kuuluisilla myöhäisillan talk show'illa, kuten perinteikkäällä *Tonight-show'lla* (NBC 1954–), ei ole ollut tällaista näkyvyyttä Suomen valtakunnallisilla kanavilla.

Late Night with Conan O'Brien-show'n mainetta on kasvattanut myös se, että O'Brien ja Suomi kokivat kiintoisan kuherruskuukauden talvella 2005–2006. O'Brien oli jo hieman aiemmin kiinnittänyt huomiota suomalaistatsojiin, jotka olivat lähettäneet hänelle postia ja joita oli myös alkanut näkyä studioyleisössä NBC:n New Yorkin -studioilla. Huomattuaan näyttävänsä Suomen presidentti Tarja Haloselta O'Brien esitti monia aiheeseen liittyviä sketsejä ja vaati Tarja Halosen uudelleenvalintaa: "Minusta on mukava näyttää ulkomaiselta valtiojohtajalta."¹ Vitsi sattui riemastuttamaan sekä amerikkalaista että suomalaista katsojakuntaa. Suomalaiset iltapäivälehdet hehkuttivat "megatähden" esittämiä vaatimuksia (ks. esim. *Iltä-Sanomien* kansikuva 14.10.2009), ja tapaus sai odottamatta myös amerikkalaista TV-julkisuutta.² Keskinäinen huumori huipentui Conan O'Brienin ja kuvausryhmän vierailuun Suomessa vuoden 2006 ystävänpäivän aikoihin.³

Yhdysvalloissa Conan O'Brien ei kuitenkaan ole aina ollut katsojalukujen kuningas, eikä hän edelleenkään nauti jakamatonta kannatusta. 1990-luvun alkupuolella O'Brien oli vähällä jäädä yksittäisen sivukahakan satunnaisuhriksi kamppailussa, jota on kutsuttu "myöhäisillan talk show -sodiksi" (*the late-night talk-show wars 1992–1995*, Timberg 2002, 150–157). Töyssyisen alkuvaiheen jälkeen O'Brienin tähti kuitenkin nousi, ja hän vakiinnutti suosionsa myöhäisillan suurimman yleisön, nuorten miespuolisten katsojien joukossa (Carter 2006, 333–334). Syyskuussa 2004 NBC ilmoitti, että O'Brien seuraisi Jay Lenoa klassisen *Tonight-show'n* juontajana vuonna 2009. Käytännössä tämä tarkoitti, että yhtiö oli valmis syrjäyttämään Lenon ennen tämän eläkeikää, jottei menettäisi O'Brienia kilpaileville televisioyhtiöille. (Rainisto 2006, 150–155.) Heikkenevien katsojalukujen kanssa kamppaileva NBC ei kuitenkaan hyllyttänyt Lenoa kokonaan, vaan tämä saa uuden oman show'n, jonka lähetyaika on kello 22.

Utinen O'Brienin uudesta tulevaisuudesta vastaanotettiin osin ristiriitaisin tunnelmin. O'Brienin omat fanit olivat tietenkin riemuissaan, mutta Jay Lenon kannattajat protestoivat päätöstä, ja *New York Magazine* julkaisi aiheesta kansijutun otsikolla "Miten dorka, epävarma dadaisti päätyi komedian seuraavaksi kuninkaaksi?" (*New York Magazine* 3.10.2005). Kansikuva esitti säikähtänyttä O'Brienia Empire State Buildingin huipulla. Sekä kansi että itse artikkeli korostivat huolta, että O'Brien ei ollut *Tonight-show'n* mittojen ja perinteiden mukainen juontaja (Grigoriadis 2005, 32–41).

⁴ Conan O'Brien Charlie Roselle, *Charlie Rose*, Thirteen/WNET (PBS), 24.8.2006; David Letterman Ted Koppelille, *Nightline UpClose*, ABC 8.7.2002.

⁵ Rosenthal 2003; Carter 2006: 334–335; Jimmy Fallonin ja Lorne Michaelsin puheenvuorot NBC:n tiedotustilaisuudessa, NBC Top of the Rock (Rockefeller Center) 12.5.2008, www.nbc.com/conan (linkki tarkistettu 13.5.2008).

Millaiset piirteet amerikkalaisen talk show'n traditiossa ja historiassa selittävät reaktioita, joita Conan O'Brien on herättänyt? Artikkelissani tarkastelen O'Brienin juontajuutta ja juontajahahmoa amerikkalaisen talk show'n historian ja nykytilan kautta. Tavoitteenani on siis sijoittaa 2000-luvulla käyty keskustelu historialliseen taustaansa ja kulttuuriin kontekstiinsa – talk show-juontajuuden juuriin ja tulevaisuuteen. Artikkelin lopussa analysoin sitä, miten O'Brienin Suomeen liittyvät sketsit ja juonnot kuvastavat hänen juontajahahmonsia piirteitä ja samalla myös kansainvälistä vuorovaikutusta globalisoituvassa talk show-maailmassa. Lähteenäni käytän ohjelman episodeja sekä O'Brienista kertovia lehtijuttuja, tv-uutisia ja haastatteluja. Analyysiäni tukevat myös omat muistiinpanoni O'Brienin Suomen-vierailusta toukokuussa 2006 sekä vierailustani ohjelman kuvauksissa toukokuussa 2008.

Analyysini pohjana on Bernard M. Timbergin esittämä määritelmä talk show'sta kaupallisena tuotteena ja näennäisen spontaanisuuden tilana, jonka rakentamisessa juontajalla on ratkaiseva asema (Timberg 2002, 3–5). Show'n juontaja henkilöi koko ohjelmaa ja antaa sille yleensä sen oman leiman, lisäksi hän osallistuu tuotantoon ja hallinnointiin. Markkinoinnin näkökulmasta juontaja on tavaramerkki, joka myy tuotteen. Timberg onkin korostanut sitä, että talk show on kaupallinen tuote, joka kilpailee muiden ohjelmatuotteiden kanssa. (Timberg 2002, 3–5, 48–49.) Eri ohjelmatuotteet kilpailevat keskenään parhaasta esitysajankohdasta ja katsojaluvuista. Ohjelmatuotteella on myös elinkaarensa: se voi menettää ajankohtaisuutensa ja katsojansa. (Carter 2006, 1–7, 30–33, 334–336.)

Tuotteena talk show'n on myös noudatettava markkinoiden ja mainostajien odotuksia. Sen aiheita, vieraita ja aineistoja säätelevät yleiset hyväksyttävyyden säännöt. Talk show'n historiassa on useita esimerkkejä siitä, miten juontajat ja tuotantoyhtiöt ovat riidelleet sananvapauden rajoista. Talk show -juontajat ovat tukeutuneet henkilökohtaiseen suosioonsa ja arvostukseensa puolustaakseen sekä omia etujaan ja sananvapauttaan että alansa ammatillista edunvalvontaa. Tähti juontajat ovat nousseet asemaan, jossa heidän on katsottu edustavan suuren yleisön mielipiteitä ja tunteja. (Timberg 2002, 3–5, 48–49, 85–86, 191.) Juontajat itse ovat kallisarvoisia tuotteita, joita voidaan myös yrittää ostaa.⁴ Juontajatyö on hyvin vaativaa ja sitovaa, eikä aina ole helppoa löytää nimekästä tekijää, joka olisi valmis irtautumaan muista hankkeistaan. Sekä O'Brien että Leno olivat vuosien varrella saaneet rahakkaita tarjouksia muilta kanavilta, mikä kasvatti NBC:n intoa varmistaa molemmat omille palkkalistoilleen.⁵

Varhaisista kokeiluista talk show -sotiin ja yleisöjen hajoamiseen

Talk show sai muotonsa pian toisen maailmansodan jälkeen. Monet alkuvaiheen juontajat olivat kuuluisia radiopersonallisuuksia. Ensiaskeleitaan ottava televisiotoiminta oli uusi foorumi, jonne he saattoivat luontevasti laajentaa aiempaa toimintaansa. Radiojuontajien nauttima arvostus ja suhteet auttoivat heitä saamaan myös televisio-ohjelmilleen rahoitusta ja yleisöä. 1940-luvun lopulla televisio-ohjelmat olivat vielä pienimuotoisia kokeiluja, mutta jo 1950-luvun puoliväliin mennessä

ohjelmat, myös talk show't, olivat saavuttaneet rahakkaiden sponsori-
en mielenkiinnon. (Timberg 2002, 3, 19–21.) Talk show'n juuret ovat siis
monin tavoin radiomaailmassa, ja perinne näkyy konkreettisestikin
nykypäivän tuotannossa. Esimerkiksi *Late Night with Conan O'Brien*
-show'ta kuvataan New Yorkin Rockefeller Centerissä, 1930-luvun
radioesityksiin tarkoitettussa studiossa, jonka pieni koko häivytetään
laajakulmakameroiden avulla.

Talk show -puhe on televisiopuhetta, "tuoretta puhetta" (*fresh talk*),
joka pyrkii antamaan välittömän ja spontaanin vaikutelman. Talk show
esitetään preesensissä, reaaliaikaisena keskusteluna. Talk show'n tyy-
listä riippuen esitys voi olla ensisijaisesti esimerkiksi "uutispuhetta"
(*news talk*) tai "viihdepuhetta" (*entertainment talk*). Vaikka ohjelmat
usein ovatkin nauhoitettuja, niissä pyritään luomaan nykyhetken ja
välittömyyden tunnelma. Käytännössä taustalla on kuitenkin tarkat
suunnitelmat sekä jopa satojen ihmisten – käsikirjoittajien, puvusta-
jien, teknisten avustajien ja kamerahenkilöstön – työpanos. (Erler &
Timberg 2002, 195–203; Timberg 2002, 3–5.) Muun muassa tuotan-
toporras ja mainostajat pyrkivät kontrolloimaan ohjelmien sisältöä.
Kun ohjelmien nauhoittaminen yleistyi 1960-luvulla, tuotantoyhtiöt
hyödynsivät mahdollisuutta tarkastaa ohjelmat etukäteen ja poistaa
sopimattomiksi katsomia osia (Timberg 2002, 48–49, 56–57).

Myöhäisillan talk show on oma alalajinsa, joka keskittyy usein
julkisuuden henkilöihin. Ajankohtansakin vuoksi näiden ohjelmien
aiheet ovat suhteellisen keveitä, kun taas osa varhaisempien esi-
tysaikojen ohjelmista saattaa keskittyä uutispuheeseen ja vakaviin
aiheisiin. Myöhäisillan talk show'ta hallitsee viihteellinen puhe, jos-
kin keskustelu välittää myös tietoa viihdemaailmasta ja kulttuurista,
joskus politiikastakin. (Laajalahti 2004, 16; Danileiko 2005, 8; Munson
1993.) Myöhäisillan talk show'n perusrakenne vakiintui jo 1950-luvun
puolivälissä, kun juontaja Steve Allen ja hänen jälkeensä Jack Paar
vetivät NBC:n *Tonight*-show'ta. Kokonaisuuteen kuuluivat juontajan
tervehdysmonologi, vierailevat julkisuuden henkilöt ja muusikot sekä
ohjelmanumeroiden lomaan sirotetut vitsit ja sketsit. Steve Allen käytti
improvisoivaa komediaa, ja Jack Paar vakiinnutti henkilökohtaisen
keskustelutyylin. (Timberg 2002, 35–36, 45–48, 97.)

Myöhäisillan kuninkaan nimeke on usein annettu Johnny Carso-
nille, joka juonsi *Tonight*-show'ta vuosina 1962–1992. Hän onnistui
nostamaan myöhäisillan talk show'n arvostusta ja tasapainoilemaan
tuotantoyhtiön vaatimusten kanssa, omien sanojensa mukaan "pitä-
mään liberaalit poliittiset näkemyksensä omana tietonaan". Carson
johti katsojalukuja 1960-luvun lopulle, jolloin radikaalimmat juontajat
alkoivat kilpailla saman esitysajankohdan katsojista. (Timberg 2002,
60–62.)

Johnny Carsonia on siis pidetty talk show'n vakiintuneena kunin-
kaana, jonka asemaan on viitattu puhumalla "Johnnyn kirkosta" ja
"valtaistuimesta"; hänen hahmonsä hallitsee analysoimieni aineistojen
talk show-kuvaa.⁶ David Letterman on puolestaan saanut kunnian
myöhäisillan talk show'n uudelleenmäärittelijänä. 1980-luvun alussa
Late Night with David Letterman toi talk show'hun korostetun ironisen
sävyn: käsikirjoitettujen repliikkien teennäisyys tehtiin ilmeiseksi,
spontaanin ja näennäisen spontaanin välinen ero tuotiin esiin, ja

⁶ Shales 1993; Grigoriadis
2005; Conan O'Brien
Charlie Roselle, *Charlie*
Rose, *Thirteen*/WNET
(PBS) 24.8.2006.

Letterman leikkitteli tietoisesti talk show'n haastattelukonventioilla. (Timberg 2002, 115–123.) Conan O'Brien on itse useissa yhteyksissä todennut Lettermanin show'n inspiroivan merkityksen. Vuonna 1998 hän luonnehti alan historiaa näin:

Ensin oli [Johnny] Carson, sitten tuli Letterman ja teki anti-talk show'n... Olen aina sanonut, että Letterman oli kuin viikinki, joka löysi Pohjois-Amerikan. Ja loput meistä yrittävät raivata palstan neitseellistä maaperää jossain Luoteis-Oregonissa. (Kaplan 1998.)

O'Brien huomautti haastattelussa edelleen, että Letterman oli dekonstruoinut talk show'n ja tehnyt tästä itseironisesta näkökulmasta oman taiteenlajinsa; O'Brien katsoi, että Lettermanin keino oli loppuun käytetty. 1990-luvulla uusien juontajien oli keskityttävä "todella tekemään talk show'ta", jos he halusivat olla omaperäisiä. (Kaplan 1998.)

Vuosikymmenten aikana talk show -ohjelmien yleisöpohja muuttui. Nuorten urbaanien katsojien määrä kasvoi 1970-luvulta 1990-luvulle lähes puolella. Tämä kasvatti sekä tv-yhtiöiden että mainostajien kiinnostusta, ja eri kanaville perustettiin kilpailevia puheohjelmia. 1980-luvulla ohjelmien keskinäinen variaatio kasvoi, ja myös vähemmistöt saivat sijansa talk show -ohjelmien vetäjinä. Ohjelmat alkoivat kuitenkin syödä toistensa katsojalukuja. Ohjelmansa viimeisessä lähetyksessä Johnny Carson viittasi kilpailevien ohjelmien määrään todeten, että hänen ohjelmansa tuotantoaikana maailman ihmisten määrä oli kasvanut 2,4 miljardilla – ja että puolella heistä olisi pian oma myöhäisillan talk show. (Ang 1996, 56–57; Timberg 2002, 4, 152, 193.)

Vuosituhannen vaihteessa kaapeli- ja satelliittikanavat sekä uudet tallennuskeinot muuttivat ja hajauttivat katsomisen perinteitä, aikoja ja paikkoja. Monet ohjelmat ovat saatavilla myös internetistä – osin

tuottajien omilta palvelimilta, osin harrastajien laatimina kopioina. Seurauksena on ollut jyrkkiä muutoksia aikaisemman ”kolmen suuren” – ABC:n, CBS:n ja NBC:n – asemaan ja voimasuhteisiin. (Carter 2006, 1–7, 333.) Conan O’Brienin oman luonnehdinnan mukaan kiristynyt kilpailu on johtanut halpahintaisten reality-ohjelmien tuotantoon, mutta yhtäältä ennennäkemättömän laadukkaiden tv-sarjojen syntyyn. Kilpailu pakottaa tuottajat tekemään kaikkensa menestyksen eteen. Entisenä käsikirjoittajana O’Brien on arvellut menestyksen löytyvän laadukkaista käsikirjoituksista, joilla hän selittää esimerkiksi *Lost*-sarjan huikeaa suosiota. Talk show -maailman monimuotoistuminen on tarjonnut eri juontajille myös mahdollisuuden erikoistua omanlaisiinsa teemoihin – esimerkiksi keskittyä uutisten parodioimiseen tai sanoman suuntaamiseen tietyn arvomaailman omaavalle yleisölle.⁷

”Dorka dadaisti”? O’Brienin itseironinen juontajahahmo

Kun Johnny Carson vuonna 1991 ilmoitti jäävänsä eläkkeelle, arvailut hänen seuraajastaan käynnistyivät vilkkaina. Eräs itseoikeutetuista seuraajaehdokkaista oli David Letterman. Monimutkaisten vaiheiden jälkeen Letterman kuitenkin menetti *Tonight*-show’n juontajuuden Jay Lenolle, jonka huumori oli hyväntuulisempaa ja joka ei ollut henkilönä yhtä kulmikas. Letterman, jonka ohjelmaa oli näytetty NBC:llä heti *Tonight*-show’n jälkeen, siirtyi nyt CBS:n palvelukseen: hänen uusi ohjelmansa kilpaili katsojista samassa ajankohdassa kuin *Tonight*. 1990-luvun alun suuret talk show -sodat liittyivätkin Lettermanin ja Lenon taisteluun katsojaluvuista. Ne jopa innostivat HBO:n tekemään aiheesta TV-elokuvan, joka ennakoii Lettermanin voittoa.⁸ Muutamassa vuodessa Jay Leno kuitenkin vakiinnutti asemansa katsojien suosikkina. (Shales 1996; Timberg 2002, 151–152.) Talk show -sotien haavat muistuttivat itsestään vielä vuonna 2004, jolloin sekä Conan O’Brien että Jay Leno vakuuttivat, että ratkaisu oli tehty sovinnollisesti. Sopuisuutta painotettiin edelleen toukokuussa 2008, kun Jimmy Fallonin kerrottiin seuraavan O’Brienia myöhäisillan juontajana.⁹

Vuoden 1993 kamppailussa *Tonightin* jälkeinen esitysaika, kello 0.30, ja siinä aloittanut *Late Night with Conan O’Brien* olivat kuitenkin toisarvoisia. Conan O’Brien oli Harvardin yliopiston kasvatti, jolla oli taustaa improvisaatioteatterissa ja joka oli saanut kannuksia erityisesti *Simpsonien* (*The Simpsons*, Fox Broadcasting Company 1989–) ja *Saturday Night Liven* (NBC, 1975–) käsikirjoittajana. *Saturday Night Liven* luoja, tuottaja Lorne Michaels luotti O’Brienin kykyihin ja sosiaaliin taitoihin, ja hänellä oli myös Lettermanin tuki. Monille O’Brien oli kuitenkin ”likinäköisten NBC-byrokraattien valitsema ei-kukaan”, joka oli Lettermanin seuraajana astunut aivan liian suuriin saappaisiin. (Shales 1993; Carter 1994, 382–393, 468; Carter 2006, 334–335.) Tom Shales, joka oli ruotinnut armotta myös Jay Lenoa, julisti että O’Brien oli ”vastakohta vieraalle, joka ei ymmärrä lähteä; hän on (ohjelman) isäntä, jonka ei koskaan olisi pitänyt saapua”:

Mitä O’Brieniin tulee, kyseinen nuori mies on rasittavien hermostuneiden eleiden elävä kollaasi. Hän kikattaa ja hihittää, keikkuu ja heiluu ja näpelöi

⁷ Conan O’Brien Charlie Roselle, *Charlie Rose*, Thirteen/WNET (PBS) 24.8.2006.

⁸ Elokuva perustui Bill Carterin teokseen *The Late Shift* (1994).

⁹ Jay Leno ilmoitus juontajavaihdoksesta, *Tonight* 27.9.2004; Conan O’Brienin ilmoitus juontajavaihdoksesta (ilmoitusta tekevän O’Brienin voi havaita nypyvän hermostuneesti sormeaan, kunnes kamera rajaa kädet kuvan ulkopuolelle), *Late Night with Conan O’Brien*, syksy 2004; Carter 2006: 334–340; NBC:n tiedotustilaisuus Jimmy Fallonin valinnasta, NBC Top of the Rock (Rockefeller Center) 12.5.2008, www.nbc.com/conan (linkki tarkistettu 13.5.2008).

¹⁰ Conan O'Brienin vierailu, *Late Night with David Letterman*, NBC kevät 1993; *Late Night with Conan O'Brien*, episodi 1, NBC 13.9.1993; Shales 1993.

kalvosinnappejaan. ... Kaikista koskaan eläneistä valkoisista miehistä hän on kaikkein valkoisin. (Shales 1993.)

Ensimmäiset pari vuotta *Late Night with Conan O'Brien* eli jatkuvan lakkauttamisuhan alla, kunnes show alkoi vakiinnuttaa suosiotaan erityisesti college- ja yliopistoiikäisten mieskatsojien keskuudessa. Myös Shales teki täyskäännöksen ja kirjoitti vuonna 1996 uuden arvion, jossa hän rinnasti O'Brienin esiintymisen Johnny Carsoniin:

Letterman ... näyttää muuttuvan entistä ilkeämmäksi show'nsa jouduttua vastatuuleen ... Leno'n monologi on ehkä täynnä napakoita herjoja, mutta kun monologi on ohi, myös show on ohi. ... Hänellä ei todellakaan ole käsitystä siitä, miten kohdella ihmisiä. ... Conan O'Brien ei ole ilkeä – tai jos on, hän selviytyy siitä samalla nerokkaalla tavalla kuin Carson aikoinaan. Sattumaa tai ei, O'Brien vierailee Lettermanin show'ssa ensi maanantai-iltana. Ehkä hän voi auttaa Daveä tulemaa järkiinsä. (Shales 1996.)

O'Brienin tausta selittää tiettyjä hankaluuksia ja eroja, joita esimerkiksi Shales eritteli hänen ja Lenon show'n välillä. Jay Lenon tausta on stand up -komiikassa, joka toimii hyvin monologeissa. O'Brienin taustat ovat osittain improvisaatioteatterissa. Sekä improvisaatio että stand up palvelevat omalla tavallaan talk show'n pyrkimystä spontaanuuteen ja yllätyksellisyyteen, mutta niiden tulokulmat ovat erilaisia. Bob Sirottin haastattelussa NBC 5 -kanavalla O'Brien luonnehti komediaansa reaktiiviseksi, koska se perustuu osittain improvisaatioon ja jatkuvaan vuorovaikutukseen. Kyseessä ei ole sooloesitys, vaan juontaja ottaa vastaan ohjelmantekijöiden ja yleisön viestejä ja pyrkii reagoimaan niihin välittömästi. Käsikirjoittajien lakon aikaan talvella 2007–2008 O'Brien teki usean viikon ajan (yhteisymmärryksessä lakkoilijoiden kanssa) käsikirjoittamattomia juontoja, joissa nämä piirteet tulivat hyvin esille.

Sekä kiitävissä että kielteisissä kommentteissa toistuvat samat piirteet – itseironisuus, alleviivattu epävarmuus ja hetkittäinen surrealistiisuus, jotka ovat tulleet myöhemminkin vastaan O'Brienia arvioivissa teksteissä. Itseironia oli alusta alkaen suunnitelmallista, ja se tuli esiin jo show'n käynnistysvaiheessa. Kun O'Brien vuonna 1993 vieraili David Lettermanin show'ssa, hän kehui televisio-kokemuksensa laajuutta ja esitteli sen jälkeen muka keskeisenä suorituksenaan *Saturday Night Live* -otoksen, jossa hänellä oli marginaalinen taustarooli. Oman show'nsa ensimmäisessä jaksossa syyskuussa 1993 O'Brien jatkoi samalla itseironisella linjalla. Epävarmuus, itseironisuus ja hermostuneet eleet antoivat kuitenkin varsinkin alkuvaiheessa vaikutelman, että juontaja ei itse asiassa hallinnut tehtäviään.¹⁰

O'Brien on myöhemmin hionut nämä piirteet selkeäksi osaksi juontajahahmoaan, mutta ne eivät edelleenkään herätä vastakaikua kaikissa katsojissa. Purevan Lettermanin, miellyttävän Lenon ja muiden myöhäisillan juontajien joukossa oli kuitenkin kylliksi katsojia O'Brienin kaltaiselle juontajalle, jonka tavaramerkiksi kehittyi oman epävarmuutensa alleviivaaminen ja itsensä vähättely. Nämä piirteet ovat läsnä niin aloitusmonologissa, sketseissä ja haastatteluissakin (esim. Danileiko 2005, 56–57).

Vanessa Grigoriadis luonnehtii talk show -juontajan töitä toteamalla, että ”kyseisessä työssä kaiken, mitä tunnin aikana tapahtuu, ajatellaan olevan juontajan persoonallisuuden jatketta ja hänen täydellisessä hallinnassaan” (Grigoriadis 2005). O’Brienin show’lle on kuitenkin ominaista se, että nimenomaan hallinnan mahdollisuus kiistetään. Hän esittää show’n tilana, joka on nimenomaan jatkuvassa vaarassa hajota ja kadottaa punaisen lankansa: totutut toimintasäännöt kyseenalaistuvat. Yleisö, henkilökunta, osanottajat, sketsit ja juontaja itse keskeyttävät jatkuvasti esityksen kulun.

Usein sketsien ydinideaan kuuluu, että O’Brienin juonnon keskeyttävät esimerkiksi NBC:n vanha kummitus tai yleisöä esittävät näyttelijät. (Lahtinen 2007.) Show’ssa on toistuvasti esiintynyt hahmo nimeltä Keskeyttäjä (the Interruptor), joka hyökkää studioon kesken juonnon ja täydentää O’Brienin aloittamat lauseet. Kertaluontoisissa sketseissä O’Brienin ovat keskeyttäneet esimerkiksi ”spontaaniin ilmoitussyndroomaan” sairastuneet henkilöt.¹¹ Tutuin ja vakiintuneinkin tieto voidaan kiistää: eräässä sketsissä show’n rumpali Max Weinberg ilmoittaa, että Conan on lausunut Weinbergin väärin kolmentoista vuoden ajan: Weinberg pitäisikin ääntää Wiinbiörg. Seuraavaksi show’n kuuluttaja Joel Goddard ilmoittaa, että hänenkin nimensä on väärin. Kohta osoitetaan, ettei O’Brien osaa ääntää oikein sanaa studioyleisö (*studio audience*); huipennuksessa hän saa muka puhelun omalta äidiltään, joka kertoo, ettei hän osaa ääntää edes omaa nimeään: se pitäisi lausua ”Cornhole O’Jackass”.¹²

O’Brien on itse todennut, että hän esittää mielellään ”omahyväisen, harhaisen hölmön roolia” ja tuo samalla esiin hahmon suuruudenhulluuden. Tämän hahmon esikuvana O’Brien on maininnut erityisesti Peter Sellersin, tarkemmin ottaen Jacques Clouseaun poliisihahmon, jota Sellers näytteli *Vaaleanpunainen pantteri* -elokuvissa. Toinen usein mainittu innoittaja on kuuluisa Monty Python -ryhmä. Mykän kauden tähdistä O’Brien on maininnut esikuvakseen erityisesti Buster Keatonin. Keatonin monimutkaiset, fyysisesti vaativat *gagit* saattavat ensi silmäyksellä tuntua kovin erilaisilta kuin O’Brienin komiikka. O’Brienin voi kuitenkin ajatella inspiroituneen Keatonin elokuvien surrealistisista piirteistä. Molempien komiikalle on myös ominaista, että gagien tai komiikan kärki suuntautuu tähden itseensä.¹³ Tuloksena ei sinänsä ole Keatonin kaltaista vaan tiettyjen vaikutteiden inspiroimaa komediaa.

Juontajahahmona O’Brien kommentoi tiettyjä stereotyyppisiä maskuliinisuuden ihanteita. ”Harhaisen hölmön” roolissaan hän yrittää turhaan tavoitella piirteitä, jotka on liitetty hegemoniseen maskuliinisuuteen: valtaa, voimaa, menestystä, itsekontrollia sekä heteroseksuaalista menestystä (Lehtonen 1995, 32–33, 154, 172–173; Jokinen 2000, 228–230). Tällaisissa sketseissä O’Brien saattaa esimerkiksi pukeutua stereotyyppiseksi latinorakastajaksi. Maskuliinisuuden piirteet ovat kuitenkin korostetun päälleliimattuja, kuten myös hänen huuleensa liimatut, irtiputoavat viikset.¹⁴ Useissa sketseissä O’Brien myös hylkää hegemonisen maskuliinisuuden mahdottomana tavoittaa ja valitsee sen sijaan regression ja omien epäonnistumisten alleviivaamisen. (Lahtinen 2007). O’Brienin juontajatyölle on lisäksi ominaista kehittää sketseille ja koomisille tilanteille jatkoa joko nä-

¹¹ ”Spontaneous Announcement Syndrome”, *Late Night with Conan O’Brien*, episodi 2124, NBC 4.10.2005; ”Can’t waste any time”, *Late Night with Conan O’Brien*, episodi 2190, NBC 10.2.2006; Lahtinen 2007.

¹² ”Max Wiinbiörg”, *Late Night with Conan O’Brien*, episodi 2288, NBC 2.10.2006.

¹³ Aucoin 2003; Conan O’Brien Arto Nybergille, *Arto Nyberg*, YLE1 12.2.2006; Conan O’Brienin haastattelu, *Huomenta Suomi*, MTV3 14.2.2006; Conan O’Brien Charlie Roselle, *Charlie Rose*, Thirteen/WNET (PBS) 24.8.2006; Keatonin ja surrealismin kosketuspinnasta sekä Keatonin myöhemmästä vaikutuksesta mm. Jackie Chaniin ks. Knopf 1999: 112–113, 121–133, 152–155.

¹⁴ *Late Night with Conan O’Brien*, episodi 2279, NBC 19.9.2006; ”latinorakastajan” stereotyyppiä ks. Berg 2002: 76.

¹⁵ Aucoin 2003, Grigoriadis 2005. Kiitokset Monty Pythonia ja brittikomedialta tutkivalle Rami Mähkälle, joka kiinnitti huomiotani aihepiiriin.

¹⁶ *Late Night with Conan O'Brien* -show'n viimeiset jaksot kuvattiin ja esitettiin NBC:llä 16.–20.2.2009.

¹⁷ Aihepiiri oli vahvasti esillä vuosina 2005–2006 fanien kansainvälisellä foorumilla Conan-O'Brien. Net Fanboards, www.conan-obrien.net/forums/ (linkki tarkistettu 13.12.2006).

ennäisen tai aidon spontaanisti, esimerkiksi studioyleisön reaktioita myötäillen. Joskus nämä jatkot ovat, Aucoinin sanoin, ”tuskin muuta kuin sattumanvaraisia viettipohjaisia purkauksia”, eikä niiden hauskuus perustu varsinaiseen vitsiin vaan lähinnä juontajan absurdiin käyttäytymiseen ja ilmeilyyn.¹⁵

Virpi Blom on nähnyt myyttisen maskuliinisuuden parodiassa mahdollisuuden tehdä näkyväksi yhteiskunnan normeja ja luoda vaihtoehtoja erilaisille maskuliinisuuksille (Blom 1995, 65–66). Kuten Rami Mähkä on todennut Monty Pythonia tarkastellessaan, tämä itseen kääntyvä pilkka ei merkitse komedian tekijän epäonnistumista (Mähkä 2007, 9). Valittu itseironinen näkökulma on ainakin toistaiseksi saavuttanut yleisön hyväksynnän, lisännyt komediallisten osuuksien suosiota ja nimenomaan kasvattanut O'Brienin arvoa persoonallisena tähti juontajana. Toisin kuin alkuaikojen O'Brien, joka oli todella lähellä epäonnistua, nykyinen juontajahahmo lähinnä flirttailee epävarmuudentunteiden ja epäonnistumisen pelkojen kanssa.

O'Brienin tapa kieltää oma menestyksensä oli selkeästi nähtävissä myös show'n viimeisissä jaksoissa, joissa yhtäältä juhliittiin O'Brienin nousevaa tähteä, toisaalta vähäteltiin sitä. Se, että erilaiset televisio- ja elokuvatähdet kävivät jättämässä onnittelutervehdyksiään, todisti itessään O'Brienin valovoimaisuudesta. Monien tervehdysten muotoilu sisälsi kuitenkin piikin, joka näennäisesti kiisti juontajan menestyksen tai vähintään vihjasi hänen kalpean ihonsa kärventyvän uudella studiolla Kaliforniassa. Eräässä sketsissä New Yorkin pormestari näytti tuovan O'Brienille avainta, jonka tämä oletti erityissuosiosoitukseksi, New Yorkin kaupungin avaimiksi. Kävi kuitenkin ilmi, että kyseessä oli avain miesten käymälään.¹⁶

Itseironinen näkökulma on myös herättänyt ärtymystä. Vanessa Grigoriadis, joka haastatteli O'Brienia syksyllä 2005, kyllästyi tämän toistuviin kuvauksiin asemastaan myöhäisillan hyljeksittynä tähtenä ja kirjoitti lopulta vastalauseensa:

Lopeta hulluttelu, Conan. En kestä kuulla yhtään enempää itsesi vähättelyä. Se on loppujen lopuksi teeskenneltyä. Ja jos minä koen sen ärsyttäväksi, eikö suuri osa Amerikkaa koe samoin? (Grigoriadis 2005.)

Toisaalta omien saavutusten vähättely ja epävarmuudella vitsailu on myös faniryhmissä nostettu erääksi keskeiseksi samastumisen ja ihailun syyksi.¹⁷ O'Brien on itse usein väittänyt, että itseironia ja epävarmuus kumpuavat hänen amerikanirlantilaisesta ja katolisesta perhetaustastaan:

Olen sataprosenttisesti irlantilainen. Olen masentunut. Tiedäthän? Geneettisen taustani vuoksi minun tulisi elää jossain rämeisellä suolla. Syöden juuria. Irlannissa. (Kaplan 1998.)

Myöhemmässä haastattelussa O'Brien

kertoo irlantilaiskaverista, joka löysi upean luolan, mutta piti löytönsä salassa, ja katsoo että tapaus kuvastelee irlantilaisten nurjamielisyyttä (“Löysin luonnonihmeen! Shh – se ei kuulu kenellekään! Sulkeudu sisään ja harmittele! Harmittele mitä? Kunhan harmittelet!”) (Grigoriadis 2005.)

Irlantilaista ja katolista kulttuuriperintöä voi toki käyttää monin tavoin; O'Brienin valinta on vain yksi monista mahdollisista. Yllä olevalla lainauksella, samoin kuin muilla O'Brienin luonnehdinnoilla on kiinnostavaa kosketuspintaa piirteisiin, jotka esimerkiksi Juha Siltala ja Jorma Hänninen ovat poimineet tietyn suomalaisen omakuvan perusrakenteiksi. Siltala ja Hänninen ovat pohtineet suomalaisessa kulttuurissa esiintyviä vaatimuksia: toisaalta edellytetään menestymistä, mutta toisaalta ei sallita menestyjän mentaliteettia eikä menestyksestä iloitsemista. (Siltala 1992, 430–431; Hänninen 1994, 116.) Tämä ei ole koko totuus sen paremmin irlantilaisesta kuin suomalaisestakaan kulttuurista. O'Brienin vähättelevä juontajakuva on kuitenkin saattanut olla erityisen tunnistettava suomalaiselle katsojajleisölle.

ILTA-SANOMAT
 PERJANTAI 14. 10. 2005 HINTA 1 € TV-LEHDEN KANSSA 1,50 € IS VEIKKAAMON KANSSA 3 € IS NHL:N KANSSA 2 € 949 000 LUKIJAA

Halonen sai jenkki-tv:n megatähdestä ihailijan:
TAHDON
TARJAN
presidentiksi!

SIVU 2

Suomi-huuma tähti juontajuuden rakennusaineena

Talvella 2005–2006 Suomi ja Suomen presidentinvaalit muuttuivat melkein vakituiseksi osaksi *Late Night with Conan O'Brien* -ohjelman teemoja. Amerikkalaisen juontajan sekaantumista Suomen presidentinvaaleihin voi tulkita monin tavoin ja painottaa esimerkiksi amerikkalaista mediaimperialismia tai Suomi-kuvan vientiyrityksiä. Yleisellä tasolla voi myös todeta, että Suomi-huuma ja sen aikaansaama vierailu tarjosivat mahdollisuuksia juuri sellaisiin improvisoinnin, spontaaniuden ja välittömyyden illuusioihin, jotka Timbergin mukaan ovat tärkeitä talk show'lle. Taustalla vaikuttivat silti myös tuotannon suunnitelmat, ja show'ta esittävä suomalaiskanava, SubTV, vaikutti osittain tapahtumavyöryyn. SubTV:n työntekijät olivat kannustaneet ohjelman suomalaiskatsojia lähettämään postia O'Brienille, ja New Yorkiin lähteville suomalaisille kulttuurihenkilöille oli järjestetty lippuja show'n esityksiin (Rainisto 2006, 69–74).

¹⁸ *Today-show*, NBC
14.2.2006. Transkriptio
ks. Lahtinen 2007.

¹⁹ Conan O'Brienin
tiedotustilaisuus Helsinki-
Vantaan lentokentällä
11.2.2006, kirjoittajan
omat muistiinpanot.

²⁰ Conan O'Brienin
tiedotustilaisuus Helsinki-
Vantaan lentokentällä
11.2.2006, kirjoittajan
omat muistiinpanot;
Today-show, NBC
14.2.2006.

²¹ *Late Night with Conan
O'Brien*, episodi 2183,
NBC 31.1.2006.

²² *Late Night with Conan
O'Brien*, episodi 2187,
NBC 7.2.2006; Lahtinen
2007, 67–73.

O'Brienin ja suomalaiskatsojien yhteys kuvastaa yleisöjen muutoksia sekä laajenemista ja toisaalta hajaantumista. Ulkomaanvierailut kuuluvat jo varhaisten talk show -ohjelmien aineistoon. Suomalaisten fanien lähettämät kirjeet, heidän osallistumisensa ohjelmiin sekä O'Brienin Suomen-vierailu ovat kuitenkin esimerkki siitä, että kansainvälinen vuorovaikutus on muuttunut entistä intensiivisemmäksi. Curtinin lailla katson, että tämä vuorovaikutus on monisuuntaista, ei vain hallitsevasta mediaimperiumista tuotettua, vaan myös "periferiassa" luotua ja uudelleen tulkittua. (Ks. myös Ang 1996, 81; Curtin 2002.)

O'Brienin vierailu oli ennen kaikkea improvisoitua komediaa, jolla ei ollut varsinaisia poliittisia tavoitteita. Koska vierailuun kuitenkin liittyi presidentin kohtaaminen, vitsit kommentoivat poliitikkoja ja kansainvälistä politiikkaa. Tässä mielessä O'Brienin vierailu linkittyi myös vuoden 2005 kansainväliseen poliittiseen tilanteeseen, jossa pitkittynyt Irakin sota ja George W. Bushin hallinto olivat heikentäneet USA:n ulkomaansuhteita. Kun O'Brien kuvasi tapaamistaan Suomen presidentin kanssa, hän julisti *Today-show*'n juontajalle Katie Couricille, että oli pyrkinyt lievittämään varapresidentti Dick Cheneyyn Suomessa muka aiheuttamaa kauhua (Cheney oli hiljattain vahingossa ampunut metsästysretkellä toveriaan).¹⁸ Esityksen voi nähdä myös eräänlaisena esityksenä vaihtoehtoisista kansainvälisistä suhteista, jota O'Brienin kaltainen koomikko saattoi edustaa vastapainona George W. Bushin hallinnon huonolle maineelle Euroopassa. "Harhaisen hölmön" roolinsa mukaisesti O'Brien esitti mahtipontista rauhallisen rinnakkaiselon puolestapuhujaa myös Helsinki-Vantaan lentokentällä järjestämässään tiedotustilaisuudessa, jossa hän kehotti Turun ja Helsingin kaupunkeja unohtamaan ikiaikaisen vihansa.¹⁹

O'Brienin juontajahahmon kannalta kiintoisaa on myös se, miten juontaja valjasti Suomi-huuman edelläkuvatun itseironisen ja itseään vähättelevän juontajahahmonsa käyttövoimaksi. Havainto siitä, että O'Brien näytti Tarja Haloselta, antoi myöhäisillan juontajalle mahdollisuuden intoilla siitä, että hän näyttää naispuoliselta valtionjohtajalta – siis uuden lisän vitseihin, joissa hän vitsailee omalla miehekkyydellään tai sen puutteella. Myös suomalaiset fanit kommentoivat ja kehittelivät tätä ajatusleikkiä. Helmikuussa 2006, kun fanit kokoontuivat Helsinki-Vantaan lentokentälle vastaanottamaan O'Brieniä, he tervehtivät häntä kyltein, joissa luki "Tervetuloa kotiin, rouva presidentti", ja pukeutuivat t-paitoihin, joissa oli itse tehtyjä iskulauseita tyyliin "Conan – I just love her". Lentokentällä pidetyssä tiedotustilaisuudessa O'Brien esitti suurellisia vaatimuksia ministerinpaikasta ja julisti myöhemmin Katie Couricille, että oli syvästi järkyttynyt, kun vaatimus oli torjuttu.²⁰

Kun Suomea kuvattiin O'Brienin show'ssa, se esitettiin koleaksi ja kaukaiseksi, lähes kuvitteelliseksi maankolkaksi, jossa O'Brien julisti olevansa kultainen jumala: "Suomessa olen MIES" (ilmaisu päättyy falssettikieläisyyn).²¹ Samanaikaisesti O'Brienin suurelliset haaveet kuitenkin kyseenalaistettiin: show'ssa esitettiin kuvia kylmästä erämaasta, joka ei paljoa piitannut kaukaisen juontajan äänekkäistä vaatimuksista.²² Sama lähestymistapa toistui myös varsinaisessa Suomi-episodissa, jossa nähtiin Suomessa kuvattua aineistoa. O'Brien kuvattiin enimmäkseen autoilla kaduilla ja suljettujen ovien takana, fanien ja median jatkuva läsnäolo sai suhteellisen vähän huomiota.

²³ "NBC:n väki hermoilee Conan-juttumme takia", 13.2.2006, blogissa Kolme varttia: 45min. -toimituksen blogi (MTV3), www.mtv3blogi.com/kolmevarttia/?p=28 (linkki tarkistettu 19.8.2007).

²⁴ Ks. esim. Conan O'Brien Charlie Roselle, *Charlie Rose*, Thirteen/WNET (PBS) 24.8.2006.

²⁵ *Late Night with Conan O'Brien*, episodi 2187, NBC 7.2.2006.

Kun NBC:n *Today*-show haastatteli O'Brienia kesken Suomen matkan, tämän väitettiin lähettävän raporttinsa "metsästä, Suomen keskeltä". Todellisuudessa kuvauspaikkana oli Pasila, MTV3:n studioiden takaa löytynyt pieni luminen puuryhmä.²³

Kuten muut suomalaiset ja yhdysvaltalaiset lähteet osoittavat, O'Brienin suosio Suomessa oli kuvattua suurempi. Oman ohjelman- sa ulkopuolella antamissaan lausunnoissa O'Brien korostikin sitä, että vastaanotto oli lämmin ja innostunut.²⁴ Juontajahahmon kuvaan sopi kuitenkin erityisesti se, että Suomi oli maantieteellisesti etäinen. Suomalaisten fanituskin vahvasti vaikutelmaa siitä, että O'Brienin juontajahahmo ei menestyessäänkään tavoita sellaisia kohdeyleisöjä, joiden mukaan menestystä tavallisesti lasketaan. (Lahtinen 2007, 67–73.) Show'ssaan O'Brien teki itse tämän huomion lausahtaessaan: "David Hasselhof on suuri nimi Saksassa ja minä – tuota – minä olen suuri Suomessa, niin se vaan on."²⁵ Rami Mähkän edellämainttua tulkintaa mukaillen voi todeta, että tämä itsensä vähättely tukee O'Brienin komiikkaa. Siten itsensä vähättely vahvistaa O'Brienin tähteyttä sekä sen juontajapersoonallisuuden erityispiirteitä, joita hän show'ssaan edustaa.

Juontajuuden perinteet muuttuvassa myöhäisillä

Conan O'Brien on vuonna 2009 tarttumassa perinteisesti arvostettuun tehtävään aikana, jolloin talk show on muutoksessa. Kuten edellä on todettu, perinteikkään *Tonight*-show'n juontajan odotetaan yhdistävän keskivertokatsojia ja keräävän suuria katsojalukuja. O'Brienin

varhaisaikojen katsojat ovat varttuneet eivätkä enää valvo television äärellä puoleen yöhön; monet heistä toivottanevat hänet tervetulleeksi aikaisempaan esitysaikankohtaan.²⁶ Samanaikaisesti yleisöt ovat kuitenkin kiistatta muuttuneet ja hajaantuneet. NBC:n kaltaiset suuret televisiokanavat kamppailevat katsojaluvuista, ja niiden aikaisempi rahoitusmallikin on kriisissä.

Talk show'lle ominaisen spontaanin keskustelun ja komedian vaatimus on sinänsä säilynyt ennallaan, ja O'Brien pyrkii yhdistämään siihen arvostamansa ensiluokkaisen käsikirjoitustyön. *Tonight*-show'n uudet tuotantojaksot näyttävät, onnistuuko itseironinen ja absurdiin vivahtava komedia kokoamaan laajan katsojayleisön vai onko suurten katsojalukujen aika ylimalkaan mennyttä.

Lähteet

Audiovisuaaliset lähteet

Arto Nyberg, YLE1 12.2.2006.

Bob Sirott interviewing Conan O'Brien, NBC5 (Chicago) 3.5.2006. www.nbc5.com/conan/9188106/detail.html (linkki tarkistettu 19.8.2007).

CBS News, CBS 23.2.2006.

Charlie Rose, Conan O'Brienin haastattelu, Thirteen/WNET (PBS) 24.8.2006.

CNN, ajankohtaislähetykset tammi-maaliskuu 2006.

Emmy Awards Gala, Star! 18.9.2005. www.nbc.com/Movies_Specials_More/Emmys_2006/ (linkki tarkistettu 15.11.2008).

Huomenta Suomi, MTV3 14.2.2006.

Late Night with Conan O'Brien -talk show, NBC 1993–.

Late Night with David Letterman, NBC 1993.

NBC:n tiedotustilaisuus Conan O'Brienin seuraajasta, NBC, Top of the Rock (Rockefeller Center), 12.5.2008, www.nbc.com/conan (linkki tarkistettu 13.5.2008)

Nightline UpClose, ABC 8.7.2002.

Today-show, NBC 14.2.2006.

Tonight-talk show, NBC 1954–.

Lehtiutiset ja aikakauslehtiartikkelit

Aucoin, Don (2003) Understanding Conan. *Boston Globe Magazine* 31.8.2003, www.boston.com/news/globe/magazine/articles/2003/08/31/understanding_conan (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Grigoriadis, Vanessa (2006) Conan on the Couch. *New York Magazine* 3.10.2005, www.newyorkmetro.com/nymetro/arts/features/14575/ (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Kaplan, James (1998) The Late Conan O'Brien. *New York Magazine* 21.9.1998.

Rosenthal, Phil (2003) Conan the Contrarian. *Chicago Sun-Times* 14.9.2003.

Shales, Tom (1993) Better never than late: Conan O'Brien not worth a hoot to the night owl. *Washington Post* 15.9.1993.

Shales, Tom (1993) Go gently into that Good Night, already! *Washington Post* 19.10.1993.

Shales, Tom (1996) So I Was Wrong... Late Night's Late Riser. *Washington Post* 18.6.1996.

Internet-lähteet

Conan-O'Brien.Net Fanboards www.conan-obrien.net/forums/ (linkki tarkistettu 13.12.2006).

Rabin, Nathan (2007) Conan O'Brien (interview). The A.V. Club, www.avclub.com/content/node/51876 (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Kolme varttia: 45min. -toimituksen blogi (MTV3), www.mtv3blogi.com/kolmevarttia/ (linkki tarkistettu 19.8.2007).

Late Night with Conan O'Brien, www.nbc.com/conan (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Kirjallisuus

Ang, Ien (1996) *Living Room Wars. Rethinking Media Audiences for a Postmodern World*. London: Routledge.

Berg, Charles Ramírez (2002) *Latino images in film: Stereotypes, subversion, & resistance*. Austin: University of Texas Press.

Carter, Bill (1994) *The Late Shift. Letterman, Leno, & the Network Battle for the Night*. New York: Hyperion.

Carter, Bill (2006) *Desperate Networks*. New York: Doubleday.

Curtin, Michael (2002) Globalisation. Teoksessa Toby Miller (toim.) *Television Studies*. London: British Film Institute Publishing.

Danileiko, Nadja (2005) *Formal and functional questions in an American talk show Late Night with Conan O'Brien*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Department of Languages, University of Jyväskylä. thesis.jyu.fi/05/URN_NBN_fi_jyu-2005470.pdf (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Erler, Robert J. & Timberg, Bernard M. (2002) A Taxonomy of Television Talk. Teoksessa Bernard M. Timberg, *Television Talk. A History of the Tv Talk Show*. Austin: University of Texas Press.

Hänninen, Jorma (1994) Seksitarinan pornografinen käsikirjoitus: minä sain, olen siis mies. Teoksessa J. P. Roos & Eeva Peltonen (toim.) *Miehen elämää. Kirjoituksia miesten omaelämäkertoista*. Helsinki: SKS.

Jokinen, Arto (2000) *Panssaroitu maskuliinisuus. Mies, väkivalta ja kulttuuri*. Tampere: Tampere University Press.

Knopf, Robert (1999) *The Theater and Cinema of Buster Keaton*. Princeton: Princeton University Press.

Laajalahti, Anne (2006) *Huumori talk show -haastatteluissa*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: University of Jyväskylä. thesis.jyu.fi/05/URN_NBN_fi_jyu-20056.pdf (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Lahtinen, Anu (2007) "In Finland I am the MAN!" Gender, Irony and Exoticism in Late Night with Conan O'Brien. Teoksessa Kari Kallioniemi, Kimi Kärki, Janne Mäkelä & Hannu Salmi (toim.) *History of Stardom Reconsidered*. Turku: International Institute for Popular Culture. iipc.utu.fi/reconsidered/ (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Lehtonen, Mikko (1995) *Pikku jättiläisiä. Maskuliinisuuden kulttuurinen rakentuminen*. Tampere: Vastapaino.

Munson, Wayne (1993) *All talk: the talk show in media culture*. Philadelphia: Temple University Press.

Mähkä, Rami (2007) *Comedians as Stars: The Monty Python Troupe*. Teoksessa Kari Kallioniemi, Kimi Kärki, Janne Mäkelä & Hannu Salmi (toim.) *History of Stardom Reconsidered*. Turku: International Institute for Popular Culture. iipc.utu.fi/reconsidered/ (linkki tarkistettu 19.11.2008).

Rainisto, Sami (2006) *Conan O'Brienin maailma*. Helsinki: Ajatus kirjat.

Siltala, Juha (1992) *Suomalainen ahdistus. Huoli sielun pelastumisesta*. Helsinki: Otava.

Timberg, Bernard M. (2002) *Television Talk. A History of the Tv Talk Show*. Austin: University of Texas Press.